

University of Groningen

Principles of subordination and constructual. In the gramma of dutch.

Reuland, Eric Jacob

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1979

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Reuland, E. J. (1979). Principles of subordination and constructual. In the gramma of dutch. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Samenvatting.

Er worden in deze studie principes onderzocht, die betrekking hebben op de wijze, waarop het onderschikkend karakter van zinnen wordt uitgedrukt en op die, waarop zinnen in onderschikkend verband verbonden kunnen worden met de zin, waarin ze zijn ingebed. We gaan ervan uit, dat de theoretische inzichten, zoals die ten grondslag liggen aan het huidige werk in het kader van de 'Extended Standard Theory', een interessante basis verschaffen aan het onderzoek op het gebied van de taalwetenschap, en dat de analyse van finiete en niet-finiete zinnen als leden van de categorie S' in principe correct is. In tegenstelling tot wat op dit moment gebruikelijk is, wordt de rol van lege constituenten in deze studie beperkt tot die van 'doelen' voor adjuncties en de regel 'coindex'. Om een uniforme beschrijving te kunnen geven van finiete en niet-finiete zinnen moet het feit verantwoord worden, dat deze laatste in het ongemarkeerde geval geen lexicaal onderwerp hebben. Met wijziging van voorstellen door anderen gedaan, wordt de beschrijving hier gebaseerd op het principe dat een NP in onderwerpspositie in alle gevallen de naamval nominatief krijgt als de positie Aux gevuld is. Een lexicale NP in een niet-finiete zin wordt uitgefilterd; deze veroorzaakt namelijk een schending van de congruentie tussen onderwerp en werkwoord: een nominatief moet geregeerd worden door een finiete werkwoordsvorm en omgekeerd. De benadering gebaseerd op congruentie leidt tot een meer algemene verantwoording van overeenkomstige feiten in het Engels: ze verklaart de feiten die gedekt worden door het 'that trace'-filter; de analyse maakt het namelijk mogelijk deze feiten te beschouwen als het gevolg van een meer algemene beperking in het Engels op de posities, die een nominatief mag innemen ten opzichte van zijn werkwoord.

Er wordt aangetoond dat er naast finiete en infinitiefbijzinnen ook deelwoordbijzinnen en bijzinnen zonder werkwoord bestaan. Er zijn verschillende manieren, waarop deze bijzinnen kunnen worden ingeleid. Er wordt een systeem voorgesteld om deze verschillende manieren te verantwoorden. Binnen de positie van het voegwoord wordt een basispositie onderscheiden voor voorzetsels. Op basis van deze positie wordt een beschrijving gegeven van onderschikkende voegwoorden, zoals toen, doordat, enz. Dit voorstel verantwoordt tevens het feit dat geen element aan de voegwoordspositie geadjungeerd kan worden, als de zin ingeleid wordt door een voorzetsel.

Het voorstel wordt gedaan om een categorie te onderscheiden van adverbiale onderschikkende voegwoorden, die als bijwoord in de bijzin gegenereerd worden, en door de transformatie wh-verplaatsing aan de voegwoordpositie aangehecht. Dit voorstel verantwoordt het feit dat er zowel in het Nederlands als in het Fries een overeenkomst bestaat tussen relativa, vraagwoorden en deze adverbiale conjuncties ten aanzien van de wijze, waarop het oorspronkelijke voegwoord gerealiseerd kan worden.

De analyse op basis van wh-verplaatsing van deze adverbiale conjuncties maakt een directe verantwoording mogelijk van de beperkingen, die er zijn op de interpretatie van de overeenkomstige adverbia in de zin, die ze inleiden. Deze verantwoording is gebaseerd op het principe van 'disjoint reference'. De analyse verklaart bovendien hoe het mogelijk is, dat een bijwoordelijk voegwoord soms geïnterpreteerd moet worden als betrekking hebbend op een bijzin die ingebed is in de zin, die het inleidt. De gevallen zijn onderworpen aan 'brugcondities'.

Het voorstel wordt gedaan dat temporele bijwoordelijke voegwoorden op het niveau van logische vorm zó gerepresenteerd worden, dat deze in de bijzin die ze inleiden een tijdsargument van het finiete werkwoord binden. Er wordt ook voorgesteld dat het verschil tussen een finiete en een niet-finiete werkwoordsvorm ligt in het feit, dat de representatie van een finiete werkwoordsvorm een tijdspronomen bevat op het niveau van logische vorm, terwijl de representatie van een niet-finiet werkwoord slechts een lege argumentpositie voor een tijdselement bevat. Een bijvoeglijk naamwoord heeft dan nòch een tijdsargument, nòch een positie voor zo'n argument. De analyse verantwoordt enige semantische verschillen tussen toen en wanneer en ze verklaart het feit, dat deelwoorzinnen in het algemeen slechter zijn dan bijzinnen zonder werkwoord, wanneer ze ingeleid worden door een temporele conjunctie. Tenslotte wordt er een verantwoording gegeven van de verschillen in distributie die er zijn tussen finiete bijzinnen, infinitiefbijzinnen en deelwoordbijzinnen. Op het niveau van logische vorm worden oppervlaktestructuren op een zodanige wijze gerepresenteerd, dat hun elementaire predicaat/argument-structuur tot uitdrukking komt. Dit wordt bereikt, door aan constituenten in oppervlaktestructuur een Type in een Categoriale structuur toe te kennen. Er worden Typen gemotiveerd voor voorzetsels, voor de verschillende mogelijkheden in Aux-positie en voor de verschillende mogelijkheden in voegwoordpositie. Uit deze Type-toekenningen volgt dat

voorzetsels geen deelwoordzinnen kunnen inleiden. Dit geldt eveneens voor de voegwoorden dat en of met betrekking tot deelwoord- en infinitiefzinnen. De voegwoordpositie van ondergeschikte finiete zinnen in het Nederlands is altijd gevuld. Dit vloeit direct voort uit de onafhankelijk gemotiveerde Type-toekenning. Het feit dat deelwoordzinnen niet ingeleid mogen worden door vraagwoorden en infinitiefzinnen niet door een relativum, is een direct gevolg van de principes van Type-toekenning en de welgevormdheidscondities op Categoriele structuren. In deze gevallen moeten aan het element in voegwoordpositie en de zin die erdoor ingeleid wordt Typen worden toegekend, die onverenigbare eisen aan de onmiddellijke context stellen. Het feit dat deelwoordzinnen niet mogen worden ingeleid door een relativum volgt uit het principe van 'disjoint reference'. In deze gevallen heeft de vertaling van een constituentenstructuur in een categoriële een effect, dat vergelijkbaar is met de rol van syntactische oppervlaktefilters. Dit is één van een aantal feiten, die suggereren, dat de rol van syntactische oppervlaktefilters moet worden teruggebracht ten gunste van overwegingen van logische vorm.